

για την πατρίδα, για την Ελλάδα, όπως χωρίς να το πιστεύει και ο Μιστράλ το λέει: «Και αν είναι να πεθάνουμε για την Ελλάδα - ω θεία Δάφνη! Μια φορά κανείς πεθαίνει!..»

...«Όσο τόσο μὴν τὰ βλέπεις ἔτσι τὰ πράγματα, ὅπως τὰ βλέπεις. Μὴν ἀπελπίζεσαι κιάλας... Διόχων τὴ φιλοσοφία μου κ' ἀλλάξω... Μέσα στὴ ψυχὴ τοῦ λαοῦ μας ὑπάρχει ριζωμένη ἡ δύναμη τοῦ Τιμιου ἔθλου. Ὅποιος ἔχει Τιμιό ἔθλο, βόλι δὲν τὸν πιάνει. Ἀλήθεια ἀπὸ κείνος, ποῦ ἀλάκερου λαοῦ καὶ ἀλάκερων αἰώνων ἡ παρατήρηση βγαίνει... Ὅμως οἴτε τίμο ἔθλο ὑπάρχει, οἴτε ἡ δύναμή του... Τῆς Μοί' ας τὸ μεγαλεῖο, ὁ Λαός νοιώθει γιὰ Τιμιό ἔθλο, καὶ μάλιστα δὲν εἶναι τὸ ἴδιον: Τεῖνε γραμμὸν στὸν καθένα καὶ στὴν Ἑλλάδα: Ἵσως καλύτερα ποῦ δὲν τὸ ξέρετε κανεῖς... Ζῶ μὲ κάποια ἐλπίδα κ' ἐξικονήσου γιὰ τὴν ἀπεγοητέμη... Ἔτσι εἶναι ὁ κόμος... Ἀφ' ἧ εἶναι ἡ Ζωή!..»

Ἐδῶ τελειώνουν τὰ γράμματα τοῦ Καμπύση. Οἱ ἀναγνώστες μας δὲν θὰ διαβαρισθοῦν—αὐτὴ τὸνλάχιστον εἶναι ἡ γνώμη καὶ ἡ ἐλπίδα μας—ὅπου στὴν θέσι τοῦ πολιτικοῦ ἄρθρου ἐδημοσιεύσαμεν τὰ πολιτικὰ αὐτὰ γράμματα, τὰ ὅποια γιὰ ἐκεῖνον ποῦ θ' ἔλεγε νὰ σκεφθῆ, λένε πολλά, παραπολλά, καὶ δείχνουν περισότερα ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ θέλουν νὰ ποῦνε.

Ἐμεῖς τοῦλάχιστον—πρὸς τιμὴν τῶν ἄλλων ἀλλ' ἐκλεκτῶν ἀναγνώστῶν μας—ἐξοκολοθοῦμεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι τὸσον ἐκλεκτὰ καὶ τὸσον εὐλαβητὰ καὶ τὸσον ἀντιροτινεῖρα ἀναγνώσματα καμμιὰ ἐφημερίς, ἀπὸ ἐκείνης ποῦ διατυμπανίζουν κάθε λίγο καὶ λιγὴ τὴν μεγαλίαν κ' κλοφουρίαν τους καὶ καθαρῶν τὸσον γι' αὐτὴν, δὲν θὰ συγκρατηθεῖν νὰ προσθήρη στείς ἀναγνώστῃς της.

Ἄν πάλιν δὲν ὑπέ γράψαμε καλὰ, ὡς ζητοῦμεν ταπεινωτὰ συγγνώμην καὶ ὡς ἐποχόμεθα πῶς δὲν θὰ τὸ ξανακανοῦμε.

Πρὸ ἐνός περιπέτου μηνός ἐδημοσιεύσαμε στὴν ἀτὴν αὐτὴν ἕνα ἄλλο ἄρθρον τοῦ, «Ἑλλάδος πεπρωμένον» τὸ ὅποιον κ' αἰσθητῶν εἶκαμε κ' εἰρήματα ἐξετάζετο ἀπὸ οὐ τρεῖς Ἀθηναϊκὲς ἐφημερίδες. Καὶ ὅμως τὸ ἄρθρον ἐστὶ δὲν τὰ ἐδέχθηκε πρὸς δημοσίευσιν ὁ κ. Κουζεμπάσης, ὅταν τοῦ τὸ ἴστωσε ὁ Καμπύσης ἀπὸ τὴν Ἑρμανίαν—καθὼς ἔγραφε τότε ὁ ἴδιος στὸ ποσότη Πέτρο Βασιλικόν.

Νὰ χρειάζονται καὶ σκεδάζει

ΛΟΥΛΟΥΔΕΝΙΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

ΓΕΡΑΤΕΙΑ

Τοῦ πόθου ὁ γυιὸς ὁ ἴμερος γελῶντας
Ἐπὶ πόδα τὰ τραγικὰ μου πέφτει
Καὶ τὰ στεγὰ τὰ χεῖρά μου φιλοῦντας
Μίσ' ὅσων θολῶν ματιῶν μου τὸν καθρέφτη
Νὰ καθορτίσῃ μ' ἀνοικτὴν ἀγκάλη
Ποθεῖ δὲ τὰ πενθ' ἀμορῶν του ἀλλήλ...

Μὴ ἕνα μικρὸ μ' ἐπῆρε τότε δάκρυ
Καὶ λίαν, λέε, ριγὴ τὸ πρόσωπό μου
Σὺν ἔγνε, τοῦ λέω τοῦ φρεροδρόμου.
Χιιδεῖντάς του πῶν φρερῶν τὴ μάχη!
— Γλυκὲ μου! μὲς' στὴν ὄψη μου βυθίτου,
Χλωρὴ καὶ σὺ νὰ ἴδῃς τὴ θεῖα μορφή σου!
Σπῆττες:

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

— ΜΕΡΙΚΕΣ ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ
ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΟ ΘΕΜΑ

Γιὰ τὸ ζήτημα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς ἄλλογον ἐνδιαφερόμα. Ἄν εἶνε Βυζαντινὴ ἢ Εὐρωπαϊκὴ, ἂν δὲν εἶνε οὔτε τὸ ἓνα οὔτε τὸ ἄλλο, ἂν εἶνε καὶ Γιαπωνέζικη ἀκόμη, κερρὶ δὲν μὴ καίγεται. Τὸ ξεκαθάρισμα τῆς θρησκείας μας καὶ ἡ ἀναμόρφωσις τοῦ κλήρου μας δὲν κείται ἐπάνω στίς Εὐρωπαϊκῆς ἢ στίς Βυζαντινῆς νότες τῶν ψαλτάδων, στὴν μύτη τους ἢ στὸν λάρυγγά τους. Κεῖται βαθεῖα, πολὺ βαθεῖα καὶ τὸ ζήτημα τῆς μουσικῆς ἐρρεχεται δεῦτερο καὶ τρίτο καὶ δέκατο ἀκόμη, στὴν μεγαλὴν ἐπανάστασι ποῦ πρέπει νὰ γίνῃ καὶ στὴν θρησκεία μας, γιὰ νὰ χούμε θρησκεία, ὅπως πρέπει νὰ γίνῃ καὶ στὴν πολιτικὴ μας, γιὰ νὰ χούμε πολιτικὴν, ὅπως πρέπει νὰ γίνῃ καὶ στὴν κοινωνίαν μας, γιὰ νὰ χούμε κοινωνίαν.

Ἐν τούτοις ἡ ἀπόφασις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας, ἡ ἀνἀμῆξις του ἡ ἀνδρική, εἴμπορεῖ νὰ εἰπῆ κανεῖς, μ' ἐνθουσίασε, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἔχη δίκαιον ἢ ἄδικον ὁ Σεβασμιώτατος, καὶ μ' ἐνθουσίασε μόνον ὡς ἀπόφασις.

Λαμβάνονται τὸσον δύσκολα καὶ τὸσον σπάνια κί ἡρωικὰ ἀποφάσεις στίς ἡμέρας μας! Ψιφιλίζονται καὶ πασπατεύονται τὸσον τὰ πράγματα ἐδῶ καὶ θαυματουργοῦν τὸσον τὰ ἡμίστερα καὶ φηγοράζουν τὸσο οἱ ἄκαρποι συζητήσεις, ὥστε μίαν ἡρωικὴ ἀπόφασις ὑπὸ τύπον πραξικοπήματος, ἀπροειδοποίητος, ἀπροπαράσκευος, χωρὶς συζητήσεις καὶ χωρὶς προστενησῆσις, ἐμπνέει πάντοτε τὸν σεβασμὸν.

Καὶ τέτοια εἶνε ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἀρχιεροῦ τῆς Ἐκκλησίας μας. Κ' ἔτσι μόνον γίνεται, κ' ἔτσι μόνον ἡμπορεῖ νὰ γίνῃ δουλειά. Μὲ τὸν μπαλτά μὴ καὶ καλῶ, κατακέραλα. Τὸ θέλω καὶ θὰ γίνῃ! Ὅχι: στάσου νὰ σκεφθοῦμε! Ὅχι: ἄς δοκιμάσουμε! Ὅχι: ἄς ρωτήσουμε καὶ τὴν γνώμη τῶν ἐνδιαφερομένων!

Δὲν θὰ τὸ κρύψω. Ἦλθε στιγμὴ ποῦ ἐπόθησα νὰ τὸν ἐβλεπα τὸν Μητροπολίτη μας Πρόεδρον τῆς Βουλῆς, νὰ τὸν ἐβλεπα Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, νὰ τὸν ἐβλεπα ἀκόμη παραπάνω. Ἐχει θέλησιν, καὶ ἀνθρώπος μὲ θέλησιν μὴς χρειάζεται γιὰ νὰ δώσῃ τὴν γερὰ γροθιά καὶ νὰ γκρεμίσῃ τὸ

εἶδωλο τῆς Ραυτίνας τὸ παμμέγιστον, ποῦ ὑψώνεται ὑπεράνω ὄλων μας.

Ὁ Βασιλεὺς τῆς Σερβίας τρεῖς ἢ τέσσαρες φορές σύντομα σύντομα ἐσταλαπάτησε διὰ πραξικοπημάτων τὸ Σερβικὸν Σύνταγμα. Κ' ἐφῶναξαν μὲν κ' ἐξακολούθηον ἀκόμη νὰ φωνάζουν οἱ Σέρβοι Δελιγιάννιδες καὶ Λεβιδήδες, ὁ Βασιλεὺς ὅμως Ἀλέξανδρος δὲν ἔπεσε ἀκόμη. Ἀλλὰ κ' ἂν πέσῃ, θὰ πέσῃ μὲ τὴν ἡθικὴν ἱκανοποίησιν, ὅτι ἔκαμε ἐκεῖνο ποῦ ἐνόμιζε πῶς ἔπρεπε νὰ κάμῃ χάριν τοῦ Λαοῦ του καὶ χάριν τοῦ Θρόνου του.

Νὰ κῦχεται κανεῖς... Ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ αὐτοῦ. Ἀφορμὴ τῶν ὀλίγων αὐτῶν γραμμῶν εἶνε μόνον ἡ ἐκδήλωσις τοῦ θαυμασμοῦ τὸν ὅποιον ἐμπνέει ἡ ἀπόφασις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου καὶ σ' αὐτὸ πρέπει νὰ σταματήσῃ κανεῖς. Περιττὰ τὰ περισσώτερα.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ὅλα τὰ καλὰ πράγματα εἶνε ἰσχυρὰ διεγερτικὰ τῆς ζωῆς, αὐτὸ δὲ ἐπίσης εἶνε τὸ ἀποπέλεσμα κάθε καλοῦ βελίου τοῦ ὁποῖον εἶνε γραμμένο καθὼς ἡ ζωὴ.

Ὅστις μελετᾷ τὴν ἱστορίαν κισθάνεται: ἐκυτὴν μεταβάλλομενον ἀενάως, ἔχει μόνον κατὰ τὸ πνεῦμα ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν καρδίαν.

Ἐπάρχουν μεταλλικαὶ πηγαὶ κί ὁποῖαι ἀναβλύζουν κρουνήδων, εἶνε ἄλλαι ποῦ τρέχουν καὶ ἄλλαι ἀκόμη ποῦ μόλις στάζουν. Ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἐνοσίαν ὑπάρχουν τοῖων εἰδῶν σκαπτικιστὰ. Ὁ βέλῃος τὰς ἐκτιμᾷ κατὰ τὴν ἱκανότητά του ὕδατος, ὁ γνόστης ἐξετάζει τὴν ἄβαν καὶ κρίνει: ἐπομένως δι' ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐν αὐτῷ δὲν εἶνε ἕδωρ.

Ἡ πίστις ἐν τῇ ἀληθείᾳ ἀρχίζει μὲ τὴν ἀμφιβολίαν.

Ὁ ἰδανιστὴς εἶνε ἀδιόρθωτος: ἐν κανεῖς τὸν εἶψῃ, ἔξω ἀπὸ τὸν οὐρανὸν τοῦ δημιουργοῦ μὲ τὸν Ἄδην ἢ Ἰβανκόν.

ΦΡ. ΝΙΤΣΕ

ΔΗΛΩΣΙΣ

Φύλλα περασμένα τοῦ «Νουμά» πωλοῦνται εἰς τὸ Κεντρικὸν Πρακτορεῖον τῶν Ἐφημεριδῶν καὶ εἰς τὰ κιάσκια τῶν πλαταιῶν Συντάγματος Ὁμοσπίας, Ἐθνικῆς Τροπέλης, Βουλῆς καὶ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΑΝΑΓΡΑ

Ο ΑΡΡΑΒΩΝ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

— Ἐπιεῖται νὰ σὰς εἰπῶ!.. ἐπανάλαθε στηρίζουσα τὸ βλαβερὸν ἐπὶ αὐτοῦ... γνωρίζετε ἐπίσης καλῶς ὅπως ὄλος ὁ κόσμος ὅτι ἡ βία εἶναι γήμου εἶνε τὰ ἄφωνα ὄλικα μυστὰ... τὸ χεῖμα... τὸ εἰπωμεν καθαρῶς... Λοιπὸν ἡ Ρέζα εἶχεν ἄλλοτε μεγάλην περιουσίαν... ὄρα δὲν ἔχει τίποτε... καὶ σὰς δύναιτο ν' ἀποβλέπετε καὶ δικίως εἰς χεῖματα...

— Ὡ! εἶπεν ἐκεῖνος συμπληκτικῶν τὸς ἀκτύλους... δικαί σὰς: ἡ ὅποιον εἶπε τὸτον καλῶ καὶ τὸσον ὄγαθὸν νὰ ἀναμνησθετε αὐτὸ τὸ ἔσχημον ζήτημα εἰς τὰ ὄρακτα πράγματα τὰ ὅποια ἐλεγόμεν ποῦ ἔλιγον... Νομίζετε, προσέθετε μετ' ἀγωνίας, ὅτι ἡ Ρέζα ἔχεν μὲ ἀγαπᾷ δὲν ὄχ συγκρατηθεῖν νὰ ζῆσῃ, μὲ τὸ ἔλιγον τὸ ὅποιον ἔχω εἰς τὴν πατριδῆ μου, σὺγγυς ἀξιοματικῶς ὅπως τότε ἔλλαξε... Μήπως δὲν ἀγαπᾷ κανεῖς ὑπανδρεύεσθαι διὰ τὸ χεῖμα;

— Ὅποτε... προέθεσεν ἡ γοῦλις προσηλοῖσα νὰ ποκρύψῃ τὴν χαρὰν της, ὄχ τὴν ἐνουκρεῖσθε πτωχὴν ὅπως εἶνε τῶρα;... ἐν γνώσει τῆς πτωχείας της;... Ἐν μὴ τὴν εἰδῶτε... ὕπελαθεν ὀρητικῶς ἐκείνος λαυδῶν τὰς χεῖρας τῆς γοῦλις. ἔχεν ἡ Ρέζα ἡθελε... Ὅλα τὰ δυνεῖα τοῦ παρελθόντος μου καὶ ὄλα κί ἐλπίδες: τοῦ μέλλοντος: μου ὄχ συνεκκενερῶντο εἰς ἐκείνην τὴν στιγμὴν, καὶ ἦν ἡθελε νὰ ἐνώσῃ τὴν τύχην της μὲ τὴν ἰδικὴν μου

— Λοιπὸν ἔχεν ἐγὼ θελήσω νὰ ἐνεργήσω, δέχεσθε τὴν μετολόγησίν μου εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν...

Ὁ νέος ἔφερε τὰς χεῖρας τῆς γοῦλις εἰς τὰ χεῖλη του καὶ τὰς ἐκαλύψε δι' ἀσπαρμῶν παραρῶρον

— Ποῖος καλῶς ἄγγελος εἶπε, σὰς ἔστειλε, κυρία μου εἰς τὴν ζωὴν μου!.. ὄχ ἔκαμα φέινεται χωρὶς νὰ γνωρίζω κανὲν μεγάλην καλὴν ὥστε νὰ μὴ ἔλθῃ σήμερον τὴν εὐτυχίαν... Ἦ Ρέζα ἰδικὴ μου;.. σὺγγυς μου!.. ὄχ κρεμῶσιν τὴν εἰκόνα σας εἰς τὸ δωμάτιόν μου πλησίον εἰς τὴν εἰκόνα τῆς μητέρας μου, κάθε φρονὶ δπου σὰς ἔλεπω νὰ λαγὼ ὅτι ἔχω δύο μητέρας καὶ νὰ σὰς ἐννοησῶν...

Ἦ πρεσβύτερος ἡσθάνθη τὸς ὀφθαλμούς της πλημμυροῦντας δακρύων καὶ ἔθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ νέου ναυτικοῦ...

Συγγωρῆσέ με, τέκνον μου, εἶπε... ἐν μετρησίσθην τὸτον ἀνέχον στρατηγῆμα διὰ σέ... ὄχι: ἡ Ρέζα δὲν εἶνε πτωχὴ... εἶνε πλούσιος καὶ διὰ τοῦς δύο σας... ἀλλὰ ἡθέλησα νὰ μὴ ἀφήσω καμμιὰν ὑπόνοιαν εἰς τὴν καρδίαν μου ὅσον ἀφορᾷ τὰ κισθῆματά σου... συγγωρῆσιν με καὶ πάλιν... ὄχι: τοῦς με ἔχετε εἰς τὸ μέρος σου καὶ κατὰ τὸ χεῖμα ἡ Ρέζα εἶνε ἰδικὴ σου...

Τὴ ὄρακα ἔφρασαν τότε ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ναυτικοῦ καὶ ἔλιγον δὲν νὰ ὀρηθῆ εἰς τὴν ἀγκύλην τῆς γοῦλις. — Τῶρα θὰ σοῦ βοηθήσω καὶ τὴν μνήμη σου ὀλιγον, προσέθετε μελαγχολικῶς μεσιδῶντα ἐλαίην. Ἐλεγεσθε: ἀνεγνωρίζετε ποῦ ὀλιγον εἰς τὴν μορφήν μου... παρατήρησέ με καὶ προσπαθήσε πάλιν νὰ ἐνθυμηθῆς...

Ὁ νέος ἐκπλήκτος ἐπιστοδρῆθητε καὶ τὴν παρετήρησε. — Ναι!.. εἶπε... ἀλλὰ δὲν εἴμπορῶ νὰ ἐνθυμηθῶ τίποτε... ἐν τούτοις...

— Ἐπῆκε ποῦ ὀλιγον τῆς εἰκόνα τῆς μητέρας σας... μήπως ἔχετε ἰδεῖ πολλὰς εἰκόνας εἰς τὴν οἰκίαν σας; Ἐκεῖνος ἔφραξε κραυγὴν καὶ ἐκτύπησε τὸ μέτωπον

διὰ τῆς παλῆης.

— Ἄ!.. ἀνεκράξε... ἡ φωτογραφία τοῦ θεῖου... εἰς τὸ δωμάτιόν σου... ἐνθυμοῦμαι... ἡ φωτογραφία τοῦ θεῖου... τὴν εἶδα τόσας φορές ἀπὸ παιδίον... Ναι!.. ἐξηκολούθησε... ἀλλὰ ποῖα εἶθε λοιπὸν, κυρία!.. ποῖος καλῶς ἄγγελος εἶπε ὁ ὁποῖος ἐμείνατε πάντοτε μυστήριον δι' ὄλους μας, ἡ ὅποιον μὲ παρεκλούθετε διὰ τοῦ βλεμματός σας ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας, καὶ τῶρα ἔργαθε νὰ μὴ ὄσαστε τὴν μεγαλειότεραν εὐτυχίαν τὴν ὅποιαν ἡσθάνθη ἐπὶ γῆς...

Ἐκαίνη ἐμειδῶσε μελαγχολικῶς κατέκρινε τὴν κεφαλὴν.

— ὄχ τὸ μάθετε μίαν ἡμέραν... εἶπε, ὄχι: ὄμως τῶρα... τῶρα ἔχομεν κῆτι καλύτερον νὰ κίνομεν...

Βλέπετε ὅμως ὅτι ἔχω ἴσως ὀλίγον δικαίωμα νὰ τὰ γκῆπῶ καὶ νὰ τὸ ὑπερκασιζῶμαι μάλιστα ἀπὸ ὁθεῖς σὶ ἔθεσεν ὁ εἰς τὰ βήματά μου...

Καὶ λέγουσα τῶσκα τὸν εἰλικυσεν ἡρεμα καὶ ἀπέθεσε τὰ τρέμοντα χεῖλη της ἐπὶ τοῦ μετώπου του.

Ἦτο τὸ πρόσωπον καὶ τελευτεῖον βλεμμα τὸ ὅποιον ἡ νεῖκς τοῦ ἀποθνήσκοντος εἰδύλλου τῆς Μασσαλίας εἶδεν ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ ἀνεψιοῦ εἰς τὸν μόνον ἀληθῆ μνηστῆρα της, τὸν ὅποιον δὲν ὄχ ἐπανάβλεπε πλέον...

Καὶ τῶρα εἶνε καιρὸς νὰ ἐπιστρέψωμεν πλέον... καὶ ἐπέστρεψαν βουδουποῦντες πρὸς τὸ μέρος τοῦ Καζίου ὅπου οἱ γέλωτες καὶ ὁ θόρυβος ἐξηκολούθηον.

Μόλις ἐπληρώσαν τὴν Αἰμυλίαν ἀπηύθυνε πρὸς τὴν θεῖαν της ἐρωτηματικὴν καὶ ἀνοπόμενον βλεμμα εἰς τὸ ὅποιον ἡ γοῦλις περιχαρῆ καὶ νεῖκτοια ἀπήντησε διὰ καταρτικῶς νεύματος. Τὸ πρόσωπον τῆς Αἰμυλίας ἠχτινοδῶθη. — Δὲν ἡπατήθη, ἐσκέυθη. Ἐἶνε ἔξως τῆς Ρέζας μας...